

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΕΥΧΟΣ 45 – ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΉ ΕΡΕΥΝΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Σε αυτό το τεύχος της «Οικονομικής Έρευνας» παρουσιάζονται αποτελέσματα από αναλύσεις που αφορούν διάφορες πτυχές της κυπριακής οικονομίας. Συνοπτικά:

- Επανεξετάζεται η επίδραση των εμπορικών συμφωνιών ελεύθερου εμπορίου και τελωνειακών ενώσεων στην πιθανότητα πολέμου για ένα ζευγάρι χωρών.
- Εξετάζεται η κατανάλωση ηλεκτρισμού και η οικονομική δραστηριότητα στην Κύπρο χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της ασύμμετρης πληροφόρησης.
- Αναλύονται οι κλαδικές διασυνδέσεις και αλληλεπιδράσεις στην κυπριακή οικονομία χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα εισροών-εκροών.
- Παρουσιάζονται τα πρώτα αποτελέσματα του δείκτη αβεβαιότητας για την οικονομική πολιτική της Κύπρου.
- Παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της κατάταξης ψηφιακής ανταγωνιστικότητας για την κυπριακή οικονομία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

• Αναθεώρηση της δημιουργίας ειρήνης και της εκτροπής ειρήνης	1
• Η ηλεκτρική κατανάλωση και η οικονομική δραστηριότητα στην Κύπρο χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της ασύμμετρης πληροφόρησης	2
• Κλαδικοί πολλαπλασιαστές ζήτησης και προσφοράς εισροών-εκροών στην Κύπρο	3
• Οικονομική αβεβαιότητα στην Κύπρο	4
• Ψηφιακή ανταγωνιστικότητα της κυπριακής οικονομίας	4
• Νέα του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών και του Τμήματος Οικονομικών	5-7

Αναθεώρηση της δημιουργίας ειρήνης και της εκτροπής ειρήνης

Κώστας Χατζηγιάννης και Ηρακλής Παττάς

Η παρούσα μελέτη* έχει ως στόχο να επανεξετάσει την επίδραση των εμπορικών συμφωνιών ελεύθερου εμπορίου (FTAs) και των τελωνειακών ενώσεων (CUs) στην πιθανότητα πολέμου ενός ζεύγους χωρών όπως αυτή παρουσιάστηκε στο Hadjiyiannis et al. (2016).

Συγκεκριμένα, συνεισφέρουμε στην ανάλυση του Hadjiyiannis et al. (2016) σε δύο επίπεδα. Καταρχάς, χρησιμοποιώντας την αναθεωρημένη βάση δεδομένων του Correlates of War, το οποίο μας επιτρέπει να επεκτείνουμε την εξεταζόμενη περίοδο κατά μια δεκαετία (1958-2010). Ακολουθώντας, την ίδια εμπειρική μεθοδολογία επιβεβαιώνουμε και για την ανανεωμένη εξεταζόμενη περίοδο τα ευρήματα του αρχικού δοκιμίου, Hadjiyiannis et al. (2016), ότι οι εμπορικές συμφωνίες αποτελούν ταυτόχρονα παράγοντα δημιουργίας ειρήνης μεταξύ των μελών τους και παράλληλα παράγοντα εκτροπής της ειρήνης μεταξύ των μελών τους και τρίτων χωρών.

Η συνεισφορά μας σε δεύτερο επίπεδο γίνεται εκτιμώντας την επίδραση στην πιθανότητα πολέμου βασικών συμμετεχόντων, σε υποθετικά σενάρια δημιουργίας ή διακοπής εμπορικών συμφωνιών κατά το έτος 2000. Τα σενάρια τα οποία εξετάζουμε είναι τα ακόλουθα και η εξεταζόμενη περίοδος είναι τα έτη 2000-2009:

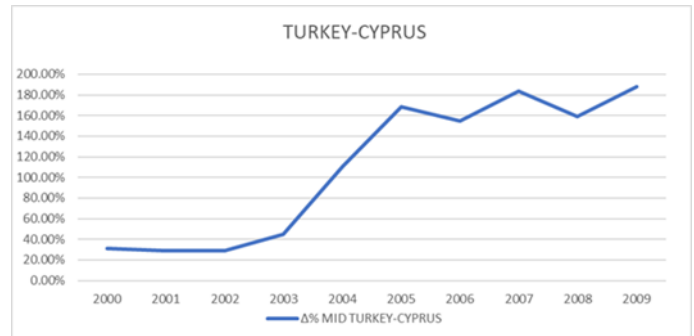
- 1) Διακοπή της τελωνειακής ένωσης μεταξύ της Τουρκίας και της Ε.Ε.
- 2) Έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ε.Ε. χωρίς καμία εμπορική συμφωνία
- 3) Τελωνειακή ένωση μεταξύ Ε.Ε. και Ουκρανίας
- 4) Συμφωνία ελεύθερου εμπορίου μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας

Κάθε σενάριο προσομοιώνεται ξεχωριστά από τα υπόλοιπα και στο τέλος υπολογίζουμε την ποσοστιαία μεταβολή της πιθανότητας για κάθε χρονιά για το καθένα από τα εξεταζόμενα ζεύγη χρησιμοποιώντας τον πιο κάτω τύπο

$$\Delta\% \text{ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ ΠΟΛΕΜΟΥ} = \frac{\text{ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ} - \text{ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ}}{\text{ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ}} * 100$$

Το πιο κάτω διάγραμμα δείχνει την ποσοστιαία μεταβολή της πιθανότητας πολέμου Κύπρου-Τουρκίας στο υποθετικό σενάριο της διακοπής της τελωνειακής ένωσης μεταξύ Τουρκίας-Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά το έτος 2000. Το ποσοστό αυξάνει κατά 31% αρχικά, και φτάνει το 188%, κατά το έτος 2009. Για το ίδιο σενάριο η πιθανότητα πολέμου μεταξύ Ελλάδας-Τουρκίας αυξάνει

κατά 19,67% κατά μέσο όρο για όλη την εξεταζόμενη περίοδο.

Το σενάριο του Brexit το έτος 2000 οδηγεί σε αύξηση της πιθανότητας σύγκρουσης των ζευγών Η.Β.-Γαλλία και Η.Β.-Γερμανία και ταυτόχρονα μειώνει την αντίστοιχη πιθανότητα για έναν πόλεμο μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας.

Επίσης με βάση την μελέτη μας η υπογραφή τελωνειακής ένωσης μεταξύ Ουκρανίας και Ευρωπαϊκής Ένωσης (2000) αυξάνει κατά μέσο όρο 39,19% την πιθανότητα σύγκρουσης μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας.

Τέλος, μια υποθετική συμφωνία ελεύθερου εμπορίου μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας αυξάνει αρχικά την πιθανότητα διένεξης μεταξύ τους, εντούτοις μετά το έτος 2004 η ποσοστιαία μεταβολή παίρνει αρνητικό πρόσημο όπως είναι αναμενόμενο με βάση το θεωρητικό υπόβαθρο της έρευνας. Παρόμοια αποτελέσματα ισχύουν και για τα ζεύγη Κίνα-Νότια Κορέα και Κίνα-Ιαπωνία.

*Costas Hadjiyiannis and Iraklis Pattas, "Peace Creation and Peace Diversion updated", Cyprus Economic Policy Review, Vol. 15, No. 2, pp 57-74 (2021) 1450-4561.

Η ηλεκτρική κατανάλωση και η οικονομική δραστηριότητα στην Κύπρο χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της ασύμμετρης πληροφόρησης

Νεκτάριος Α. Μιχαήλ και Χρήστος Σ. Σάββα

Η παρούσα μελέτη* επικαιροποιεί τα όσα ξέρουμε για τη σχέση μεταξύ ενέργειας και οικονομικής ανάπτυξης στην Κύπρο και στη συνέχεια προχωρά στην εξέταση του εάν οι αποκλίσεις από τη μακροχρόνια ισορροπία έχουν διαφορετικό βαθμό επιμονής όταν οι κλυδωνισμοί είναι θετικοί ή αρνητικοί.

Η κύρια συμβολή αυτής της εργασίας είναι η χρήση της μεθοδολογίας Enders and Siklos (2001) που επιτρέπει στον ερευνητή να διακρίνει μεταξύ θετικών και αρνητικών σοκ από την ισορροπία. Τα ευρήματα δείχνουν ότι η μακροχρόνια ελαστικότητα της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας προς το εισόδημα υπερβαίνει το 1. Η σχέση μεταξύ ενέργειας και εμπορίου βρίσκεται να είναι στατιστικά ασήμαντη μακροπρόθεσμα. Τα αποτελέσματα επισημαίνουν επίσης ότι η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας είναι ανελαστική σε σχέση με την χρηματοοικονομική ανάπτυξη, η οποία μπορεί να εξηγήσει γιατί κατά τη διάρκεια της περιόδου έκρηξης δανεισμού και της επακόλουθης μείωσης του (βλέπε Cleanthous et al., 2019), η Κύπρος δεν κατέγραψε υψηλότερους ρυθμούς αύξησης της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Το πιο σημαντικό είναι ότι η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας είναι εξαιρετικά ανελαστική σε σχέση με τη σχετική τιμή της ενέργειας σε μη ενεργειακά αγαθά στην οικονομία. Τα αποτελέσματα αυτά συνάδουν με τα ευρήματα παλαιότερης βιβλιογραφίας στο ζήτημα.

Τα παραπάνω συνάδουν με στοιχεία από πολλές χώρες ανά τον κόσμο. Επιπλέον, η ανελαστικότητα της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας ως προς τις σχετικές τιμές πετρελαίου ως προς τις υπόλοιπες τιμές και ενισχύεται από το γεγονός ότι η Κύπρος, προς το παρόν, δεν χρησιμοποιεί ένα καλά διαφοροποιημένο μείγμα καυσίμων και επομένως η διακύμανση των τιμών μεταξύ των νοικοκυριών είναι αρκετά χαμηλή. Αυτό μπορεί επίσης να είναι αποτέλεσμα της εκτεταμένης ηλεκτροδότησης σε οικιακές συσκευές και εξοπλισμό, σύμφωνα με τις εξελίξεις στη διεθνή αγορά. Η Κύπρος βρίσκεται σε τροχιά αυξημένης οικονομικής ανάπτυξης, σημειώνοντας ρυθμούς ανάπτυξης άνω του 3% από το 2016, εξαιρουμένης της πανδημίας του 2020, ενώ η ετήσια ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας αναμένεται να αυξηθεί κατά περίπου 6% σε σύγκριση με την «χωρίς αλλαγή του κλίματος» εναλλακτική.

Σε συνάρτηση με τα πιο πάνω, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι αρνητικές αποκλίσεις από τη μακροπρόθεσμη ισορροπία εξαλείφονται πιο αργά σε σύγκριση με τις θετικές. Ως εκ τούτου, μια οικονομική ύφεση θα μπορούσε

να έχει πιο επίμονη επίδραση στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, ωστόσο, περισσότερη ανάπτυξη θα οδηγούσε ακόμη σε υψηλότερη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο μακροπρόθεσμο. Αυτό υπογραμμίζει την ανάγκη για καλύτερες πολιτικές με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας και την προώθηση πράσινων πηγών ενέργειας.

Αυτό στηρίζεται στο ότι οι μειώσεις στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας θα απαιτούν συνδυασμό αυξημένης ανάπτυξης της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας από αλλά και βελτιωμένη απόδοση της χρήσης ηλεκτρικής ενέργειας. Όπως επισημαίνεται από παλαιότερες μελέτες, ο διπλασιασμός του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η καλύτερη απόδοση θα επέφερε περίπου τις μισές απαιτούμενες μειώσεις εκπομπών τη διατήρηση της υπερθέρμανση του πλανήτη κάτω από 2 βαθμούς Κελσίου.

Για την Κύπρο, μια βιώσιμη και πιο πράσινη μελλοντική ενεργειακή πορεία απαιτεί την ανάπτυξη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ηλιακή και αιολική ενέργεια, προκειμένου να καλυφθούν οι απαιτήσεις αιχμής, ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες όταν καταγράφεται επίσης μεγάλη εισροή τουριστών. Όπως δείχνουν τα αποτελέσματα αυτού του άρθρου, ένα ανανεώσιμο ενεργειακό σοκ, το οποίο θα μπορούσε να μειώσει την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, θα μπορούσε να έχει πιο επίμονα αποτελέσματα και ως εκ τούτου να προωθήσει περαιτέρω μια πιο πράσινη πορεία.

Τέτοιες εξελίξεις θα μειώσουν επίσης την ενεργειακή εξάρτηση της Κύπρου από το πετρέλαιο και θα βελτιώσουν τα ζητήματα ενεργειακής ασφάλειας, δεδομένης της υψηλής ανελαστικότητας της ζήτησης στις μεταβολές των τιμών. Η βελτίωση της ενεργειακής ασφάλειας μέσω της αύξησης των πιο πράσινων πηγών ενέργειας, εκτός από την παροχή μιας φιλικής προς το περιβάλλον εναλλακτικής λύσης, θα είχε επίσης θετικές μακροοικονομικές επιπτώσεις καθώς θα προστατεύει την οικονομία από εξωτερικούς κραδασμούς.

Ως εκ τούτου, και δεδομένης της επείγουσας ανάγκης αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, πρέπει να δοθεί έμφαση στη χάραξη πολιτικών που θα βελτιώσουν την ενεργειακή απόδοση και θα επιταχύνουν τη μετάβαση στην παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας προκειμένου να προστατευθεί τόσο η οικονομία όσο και το περιβάλλον.

* Nektarios A. Michail and Christos S. Savva, “[Electricity consumption and economic activity in Cyprus using an asymmetric cointegration technique](#)”, Cyprus Economic Policy Review, Vol. 15, No. 2, pp 26-41 (2021) 1450-4561.

Κλαδικοί πολλαπλασιαστές ζήτησης και προσφοράς εισροών-εκροών στην Κύπρο

Ηλίας Γιαννάκης, Θεοφάνης Π. Μαμουneas

Η κυπριακή οικονομία βίωσε μεγάλη αστάθεια και αβεβαιότητα την τελευταία δεκαετία. Οι σοβαρές επιπτώσεις της πρόσφατης οικονομικής κρίσης του 2013 και της τρέχουσας πανδημίας COVID-19 δεν υπήρξαν ομοιόμορφες στους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας υπογραμμίζοντας την ανθεκτικότητα ορισμένων παραγωγικών κλάδων στις υφιστάμενες επιπτώσεις.

Η Κύπρος αναμένεται να αντλήσει σημαντικά κεφάλαια από το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την υλοποίηση επενδύσεων για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της οικονομίας και του αναπτυξιακού δυναμικού της χώρας. Μια σημαντική πρόκληση σε αυτή την προσπάθεια είναι ο προσδιορισμός των τομέων προτεραιότητας. Προς αυτή την κατεύθυνση, η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης τονίζει την σημασία επενδύσεων σε παραγωγικές δραστηριότητες που μεγιστοποιούν τον αντίκτυπο στην ευρύτερη οικονομία.

Το υπόδειγμα εισροών-εκροών χρησιμοποιείται στην παρούσα μελέτη* για την ανάλυση των κλαδικών διασυνδέσεων και αλληλεξαρτήσεων στην κυπριακή οικονομία. Πολλαπλασιαστές ζήτησης και προσφοράς υπολογίζονται για την εκτίμηση των άμεσων και έμμεσων επιδράσεων της μεγέθυνσης ή συρρίκνωσης επιμέρους κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Η ανάλυση πολλαπλασιαστών ζήτησης μπορεί να παρέχει πληροφόρηση στους λήπτες αποφάσεων σχετικά με τις πολλαπλασιαστικές επιδράσεις επενδύσεων σε συγκεκριμένους κλάδους παραγωγής, ενώ η ανάλυση πολλαπλασιαστών προσφοράς μπορεί να παρέχει πληροφόρηση για τους μηχανισμούς διάδοσης αρνητικών τομεακών σοκ στην οικονομία διαμέσου των αλυσίδων εφοδιασμού.

Η ανάλυση πολλαπλασιαστών ζήτησης δείχνει ότι ο κλάδος των κατασκευών, ο κλάδος συλλογής και επεξεργασίας νερού και η ναυτιλία δημιουργούν τις υψηλότερες κάθετες διασυνδέσεις στην κυπριακή οικονομία σε όρους παραγόμενου προϊόντος (Πίνακας 1). Συγκεκριμένα, μια αύξηση στην τελική ζήτηση για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του κλάδου των κατασκευών κατά 1 εκατομμύριο ευρώ θα οδηγήσει σε αύξηση του συνολικού παραγόμενου προϊόντος της οικονομίας κατά 2.33 εκατομμύρια ευρώ. Οι κλάδοι της συλλογής και επεξεργασίας νερού, της ναυτιλίας και των κατασκευών δημιουργούν επίσης τις υψηλότερες έμμεσες επιδράσεις στην οικονομία σε όρους προστιθέμενης αξίας. Ο κλάδος διαχείρισης ακίνητης περιουσίας δημιουργεί συνολικά (άμεσα και έμμεσα) τις υψηλότερες επιδράσεις στην προστιθέμενη αξία εξαιτίας κυρίως των υψηλών άμεσων (εντός του τομέα) επιδράσεων. Ο κλάδος των κατασκευών, η βιομηχανία

τροφίμων και η ναυτιλία δημιουργούν τις υψηλότερες έμμεσες επιδράσεις στην απασχόληση. Συγκεκριμένα, μια αύξηση στην τελική ζήτηση για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του κλάδου των κατασκευών κατά 1 εκατομμύριο ευρώ θα οδηγήσει σε αύξηση της απασχόλησης κατά 21.8 θέσεις εργασίας εκ των οποίων οι 10.5 θα δημιουργηθούν εντός του κλάδου και οι 11.3 στους υπόλοιπους κλάδους της οικονομίας. Ο κλάδος του χονδρικού και λιανικού εμπορίου και ο κλάδος παροχής προστασίας και έρευνας δημιουργούν συνολικά (άμεσα και έμμεσα) τις υψηλότερες πολλαπλασιαστικές επιδράσεις ως προς τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Οι κλάδοι προϊόντων δύλισης πετρελαίου, κατασκευής ηλεκτρονικών υπολογιστών και ηλεκτρονικών προϊόντων και εξοπλισμού μεταφορών δημιουργούν τις μικρότερες πολλαπλασιαστικές επιδράσεις στο παραγόμενο προϊόν και την απασχόληση της οικονομίας. Η ανάλυση πολλαπλασιαστών προσφοράς επιβεβαιώνει τις σημαντικές πολλαπλασιαστικές επιδράσεις της ναυτιλίας στην κυπριακή οικονομία.

Πίνακας 1.

Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας με τις υψηλότερες πολλαπλασιαστικές επιδράσεις στην κυπριακή οικονομία

	Ακαθάριστο Προϊόν	Προστιθέμενη Αξία	Απασχόληση
ΣΤ. Κατασκευές	2.33	0.69	21.8
E36. Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού	2.31	0.72	8.7
H50. Ναυτιλία	2.21	0.70	7.1

*Elias Giannakis and Theofanis P. Mamuneas, “Sectoral demand-driven and supply-driven input-output multipliers in Cyprus”, Cyprus Economic Policy Review, Vol. 15, No. 1, pp 1-10 (2022) 1450-4561.

Οικονομική αβεβαιότητα στην Κύπρο

Έλενα Ανδρέου, Γιώργος Συρήσας και Παρασκευή Τζίκα

Ψηφιακή ανταγωνιστικότητα κυπριακής οικονομίας

Νικολέττα Πασιορτίδου

Το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) παρουσιάζει την κατασκευή του δείκτη αβεβαιότητας για την οικονομική πολιτική της Κύπρου (Economic Policy Uncertainty index, EPU), τον οποίο εισήγαγαν στην αρθρογραφία οι [Baker, Bloom και Davis](#) (2016).

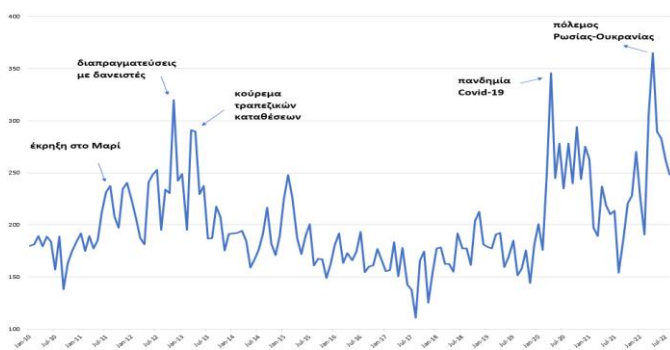
Ο Δείκτης EPU κατασκευάστηκε από το ΚΟΕ για την Κύπρο, σε μηνιαία δεδομένα, για το χρονικό διάστημα Οκτώβριος 1999 έως Αύγουστος 2022, και θα συνεχίσει να ανανεώνεται σε τριμηνιαία βάση ([Tzika, 2022](#)). Η κατασκευή του βασίζεται στην καταμέτρηση του αριθμού άρθρων στο ψηφιοποιημένο αρχείο των έντυπων εφημερίδων, τα οποία περιλαμβάνουν λέξεις ταυτόχρονα και από τις τρεις ακόλουθες κατηγορίες: (α) αβεβαιότητα, (β) οικονομία, (γ) πολιτική.

Ο Δείκτης EPU μέχρι την παγκόσμια οικονομική κρίση και κυρίως την τραπεζική κρίση της Κύπρου, παρέμενε σε σχετικά χαμηλά επίπεδα χωρίς μεγάλες διακυμάνσεις. Όμως, μετά το 2011 παρατηρείται αύξηση της τιμής του (Γράφημα 1). Γεγονότα που οδήγησαν σε σημαντική αύξηση του Δείκτη EPU στην Κύπρο είναι η έκρηξη στο Μαρί, η τραπεζική κρίση και το κούρεμα των καταθέσεων, η έναρξη της πανδημίας Covid-19 και πιο πρόσφατα ο πόλεμος Ρωσίας-Ουκρανίας ο οποίος κορύφωσε την αβεβαιότητα στην Κύπρο.

Εκτιμήσεις από άλλες χώρες αλλά και την Κύπρο δείχνουν ότι μία αύξηση της αβεβαιότητας επηρεάζει αρνητικά πρωτίστως τις επενδύσεις. Οι επιπτώσεις στο ΑΕΠ και την απασχόληση είναι επίσης σημαντικές και ίσες με μειώσεις ύψους 1% και 0,5% αντίστοιχα.

Εν κατακλείδι, η κατασκευή του Δείκτη EPU θα συμβάλει στη συστηματική παρακολούθηση και μέτρηση της αβεβαιότητας στην Κύπρο καθώς στη χάραξη οικονομικής πολιτικής.

Γράφημα 1: Δείκτης αβεβαιότητας για την οικονομική πολιτική

Μπορείτε να βρείτε το πλήρες κείμενο του Οικονομικού Σχολίου στον παρακάτω σύνδεσμο:

<https://ucyweb.ucy.ac.cy/erc/el/publications/commentaries>

Το Παγκόσμιο Κέντρο Ανταγωνιστικότητας της Σχολής Διοίκησης Επιχειρήσεων IMD (© [IMD World Competitiveness Center](#)) έχει δημοσιεύσει την έκτη έκδοση της κατάταξης για την ψηφιακή ανταγωνιστικότητα που περιλαμβάνει 63 χώρες. Το ΚΟΕ και η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων συμμετέχουν στην έκδοση ως συνεργαζόμενοι φορείς.

Η κατάταξη ψηφιακής ανταγωνιστικότητας μετρά την ικανότητα και την ετοιμότητα των οικονομιών να υιοθετήσουν και να αναπτύξουν ψηφιακές τεχνολογίες που οδηγούν σε βελτιώσεις στη λειτουργία του κρατικού μηχανισμού, των επιχειρήσεων και της κοινωνίας γενικότερα. Η κατάταξη βασίζεται σε 54 κριτήρια που υπολογίζονται από επίσημες στατιστικές και στοιχεία από μια Έρευνα Γνώμης. Τα κριτήρια ομαδοποιούνται σε τρεις κατηγορίες: (α) γνώση δηλ. την ικανότητα κατανόησης αλλά και ανάπτυξης νέων τεχνολογιών, (β) τεχνολογία δηλ. τις δυνατότητες για ψηφιακή καινοτομία και (γ) ετοιμότητα για το μέλλον δηλ. την ικανότητα της οικονομίας να αξιοποιήσει τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Το επίπεδο της τεχνολογικής υποδομής και η ικανότητα εφαρμογής ψηφιακών τεχνολογιών σε μια χώρα καθόρισε σε μεγάλο βαθμό την ευελιξία της κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, καθώς και τις επιπτώσεις της κρίσης στην οικονομία, την υγεία, την εκπαίδευση και την ευημερία. Το 2022, η Κύπρος κατατάσσεται 45^η σε όρους ψηφιακής ανταγωνιστικότητας ανάμεσα στις 63 χώρες, σημειώνοντας πτώση δύο θέσεων σε σχέση με το 2021. Η υποχώρηση στην κατάταξη, για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, σχετίζεται με την επιδείνωση της θέσης της Κύπρου σε όρους ετοιμότητας για το μέλλον, αλλά και με τη χαμηλή θέση στην κατηγορία της τεχνολογίας. Ο Πίνακας 1 παρουσιάζει την κατάταξη της Κύπρου διαχρονικά.

Πίνακας 1: Κατάταξη ψηφιακής ανταγωνιστικότητας Κύπρου (63 χώρες)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Συνολική	53	54	54	40	43	45
<i>Ανά κατηγορία</i>						
Γνώση	46	55	55	40	39	39
Τεχνολογία	54	56	59	52	53	52
Ετοιμότητα για το μέλλον	54	44	40	29	34	39

Πηγή: IMD World Digital Competitiveness Ranking 2022 (© [IMD World Competitiveness Center](#))

Την κατάταξη της Κύπρου το 2022 επιβαρύνουν αδυναμίες σε κριτήρια όπως το ποσοστό αποφοίτων θετικών επιστημών, οι καθαρές ροές ξένων φοιτητών, το ποσοστό συνδρομητών κινητής ευρυζωνικής σύνδεσης, το θεσμικό πλαίσιο των συμβάσεων και οι νόμοι για απασχόληση ξένου εργατικού δυναμικού. Σχεδόν όλα τα πιο πάνω κριτήρια επισημάνθηκαν ως αδυναμίες στις προηγούμενες δύο αξιολογήσεις της Κύπρου. Το 2022, η Κύπρος συνεχίζει να συγκρίνεται ευνοϊκά με άλλες χώρες σε πτυχές όπως το ποσοστό χορηγιών που οδήγησαν σε διπλώματα ευρεσιτεχνίας υψηλής τεχνολογίας, το ποσοστό απασχόλησης επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού, το ποσοστό του πληθυσμού με τριτοβάθμια εκπαίδευση και η ηλεκτρονική συμμετοχή.

Νέα του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών και του Τμήματος Οικονομικών

Αποτίμηση της μελέτης Οικονομικού Αντικτύπου του προγράμματος «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027»

Το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ), σε συνέχεια της επιτυχημένης συνεργασίας του με το Υπουργείο Οικονομικών, στα πλαίσια της οποίας εκπόνησε τη μελέτη του Αντίκτυπου του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΣΑ) της Κύπρου (Μάιος 2021), ολοκλήρωσε τον Μάρτιο του 2022 την μελέτη Οικονομικού Αντικτύπου ενός επιπλέον προγράμματος: το πρόγραμμα «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027» (Θεμέλια Αλλαγής Ευημερίας Ισότητας Ανάπτυξης).

Το πρόγραμμα «ΘΑΛΕΙΑ» είναι ένα πολυετές, πολυταμειακό, αναπτυξιακό σχέδιο στο οποίο περιγράφεται η αναπτυξιακή στρατηγική για αξιοποίηση των πόρων που κατανεμήθηκαν στην Κύπρο μέσω των Ταμείων της Πολιτικής Συνοχής. Στο πλαίσιο του προγράμματος «ΘΑΛΕΙΑ», η Κύπρος αναμένεται να αντλήσει κεφάλαια συνολικού ύψους περίπου 1,8 δισ. ευρώ την περίοδο 2021-2029. Ακολουθώντας τους όρους/προδιαγραφές που έχουν καθοριστεί στη συμφωνία μεταξύ του ΚΟΕ και του Υπουργείου Οικονομικών, η τελική Μελέτη Οικονομικού Αντικτύπου του προγράμματος «ΘΑΛΕΙΑ», υποβλήθηκε από το ΚΟΕ στην Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και έγινε αποδεκτή στις 4 Μαρτίου του 2022.

Η ανάλυση της αξιολόγησης οικονομικών επιδράσεων του προγράμματος πραγματοποιήθηκε χρησιμοποιώντας ως κύρια μέθοδο την προσέγγιση με τη χρήση μιας Συνάρτησης Παραγωγής της οικονομίας. Η υιοθέτηση της προσέγγισης αυτής για την ανάλυση των οικονομικών επιπτώσεων, επιτρέπει την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μέτρων «ΘΑΛΕΙΑ» σε όλους τους χρονικούς ορίζοντες: βραχυπρόθεσμο (3 χρόνια), μεσοπρόθεσμο (9 χρόνια) και μακροπρόθεσμο (20 χρόνια) χρονικό ορίζοντα.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης, η εφαρμογή των μέτρων που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα «ΘΑΛΕΙΑ», επιδρούν στην παραγωγή και την απασχόληση αυξάνοντας το επίπεδο του ΑΕΠ κατά 2% τρία χρόνια μετά και κατά 5,9% εννέα χρόνια μετά, σε σύγκριση με την εφαρμογή του σεναρίου βάσης (χωρίς το πρόγραμμα «ΘΑΛΕΙΑ»). Η ανάπτυξη που δημιουργείται από το πρόγραμμα «ΘΑΛΕΙΑ» αναμένεται να διατηρηθεί μακροπρόθεσμα: τα επίπεδα του ΑΕΠ αναμένεται να είναι 6,9% υψηλότερα 20 χρόνια μετά (δηλαδή το 2041) σε σύγκριση με το σενάριο χωρίς την εφαρμογή του προγράμματος «ΘΑΛΕΙΑ». Η εφαρμογή του προγράμματος αυξάνει επίσης την απασχόληση κατά 0,7%, 2% και 2,4% ή κατά περίπου 3,000, 8,500 και 10,000 νέες θέσεις εργασίας βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα αντίστοιχα, γεγονός που μπορεί να μειώσει σημαντικά το ποσοστό ανεργίας στην Κύπρο.

Η ερευνητική ομάδα που εργάστηκε για την πραγματοποίηση της μελέτης αποτελείται από τους Καθ. Έλενα Ανδρέου (Τμήμα Οικονομικών και Κέντρο Οικονομικών Ερευνών, Πανεπιστήμιο Κύπρου), Δρ. Νεοφύτα Έμπορα (Κέντρο Οικονομικών Ερευνών, Πανεπιστήμιο Κύπρου), Δρ. Ηλία Γιαννάκη (Κέντρο Έρευνας για την Ενέργεια, το Περιβάλλον και το Νερό (EEWRC), Ινστιτούτο Κύπρου), Καθ. Θεοφάνη Μαμουνέα (Τμήμα Οικονομικών, Πανεπιστήμιο Κύπρου), Δρ. Γιώργο Συρίχα (Κέντρο Οικονομικών Ερευνών, Πανεπιστήμιο Κύπρου).

Περιοδικό Cyprus Economic Policy Review

Περιεχόμενο του Τεύχους 16, Νο. 1 (Ιούνιος 2022)

Sectoral demand-driven and supply-driven input-output multipliers in Cyprus

Elias Giannakis and Theofanis P. Mamuneas

Forecasting economic activity using preselected predictors: the case of Cyprus

Christiana Anaxagorou and Nicoletta Pashourtidou

Estimating the Mortgage Default Probability in Cyprus: Evidence using micro data

Savvas Antoniou, Ioanna Evangelou, Theodosios Kallenos and Nektarios A. Michail

Μπορείτε να βρείτε την πλήρη έκδοση στον πιο κάτω σύνδεσμο:

<https://www.ucy.ac.cy/erc/el/publications/cyprus-economic-policy-review>

Δοκίμια Οικονομικής Πολιτικής/Ανάλυσης

07-22 Andreou E., and M. Demetriadou, [“The effect of Macroeconomic Uncertainty on key economic indicators and bank loans in Cyprus”](#).

06-22 Tzika, P., [“The Economic Policy Uncertainty index for Cyprus”](#).

05-22 Kyriakides L., M. Eliophotou and E. Charalambous, [“The effect of educational systemson differences in the performance of children of different backgrounds and on the improvement of their learning outcomes with reference to Cyprus”](#).

04-22 Giannakis E., N. Empora and Th. P. Mamuneas, [“Measuring the Economy-wide Impact of the Tourism Industry in Country”](#).

Νέα του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών και του Τμήματος Οικονομικών

03-22 Theodoropoulos N. and G. Voucharas, [“Containment Measures and Job Loss: Evidence from SHARE Corona Surveys”](#).

02-22 Michail N. A. and Chr. S. Savva, [“The Cyprus Stock Exchange as a leading indicator”](#).

01-22 Antoniou S., I. Evangelou, Th. Kallenos and N.A. Michail, [“Estimating the Mortgage Default Probability in Cyprus”](#).

Πλήρης κατάλογος των ΔΟΠ/ΔΟΑ βρίσκεται στη ιστοσελίδα:

<https://www.ucy.ac.cy/erc/el/publications/economic-policy-analysis-papers>

Ετήσιο βραβείο εις μνήμη του Καθ. Πάνου Πασιαρδή

Το ετήσιο βραβείο €1.000 το οποίο προσφέρεται εις μνήμη του αποβιώσαντα καθηγητή του Τμήματος Οικονομικών, Πάνου Πασιαρδή απονεμήθηκε στην τελειόφοιτη φοιτήτρια Ε. Κελεκίδου, η οποία εκπόνησε την πρώτη καλύτερη διπλωματική μελέτη.

Βραβείο Αριστείας Ερευνητών από το Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας

Κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της Βραδιάς του Ερευνητή (European Researchers' Night) στην Πλατεία Ελευθερίας την Παρασκευή 30 Σεπτεμβρίου 2022, πραγματοποιήθηκε από το Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας εκδήλωση βράβευσης με τίτλο “Mission: Inspire”. Η βράβευση αφορούσε τους άριστους ερευνητές και ερευνήτριες της Κύπρου που κατάφεραν να εξασφαλίσουν χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας, στο πλαίσιο του Πυλώνα “Excellent Science” του Ορίζοντα 2020 (Πρόγραμμα Πλαίσιο της ΕΕ για την Έρευνα και Καινοτομία 2014-2020).

Ανάμεσα στους εννιά βραβευθέντες ερευνητές/ερευνήτριες, που χρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας ήταν και η Καθηγήτρια του Τμήματος Οικονομικών και Διευθύντρια του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών Έλενα Ανδρέου, η οποία έλαβε ERC (European Research Council) Proof of Concept 2014 με τίτλο “Forecasting and Monitoring Economic Indicators”.

Η Καθηγήτρια Ανδρέου κατέχει διδακτορικό στα Οικονομικά (Ph.D. in Economics) από το University of Manchester, UK. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα καλύπτουν θέματα σχετικά με την Οικονομετρία, την Οικονομετρία της Χρηματοοικονομικής και την Οικονομετρία των Χρονολογικών Σειρών. Η έρευνα της έχει δημοσιευθεί σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά

συμπεριλαμβανομένων των *Econometrica*, *Journal of Applied Econometrics*, *Journal of Econometrics*, *Journal of Financial Econometrics*, *Journal of Economic Surveys*, *Journal of International Financial Markets Institutions and Money*, *Journal of Business and Economics Statistics*, *The Review of Economics and Statistics*.

Βραβείο Ποιοτικής Διδασκαλίας Κέντρου Διδασκαλίας και Μάθησης (ΚΕ.ΔΙ.ΜΑ)

Το βραβείο Ποιοτικής Διδασκαλίας για το 2022 της Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης, απονεμήθηκε στην Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Τμήματος Οικονομικών Φλώρη-Λυσιώτου Παναγιώτα.

Η Αναπληρώτρια Καθ. Φλώρη-Λυσιώτου κατέχει διδακτορικό στα Οικονομικά (Ph.D. in Economics) από το Clark University, Massachusetts, USA. Η διδασκαλία της σχετίζεται με θέματα Μικροοικονομικής Θεωρίας και Ανάλυσης, Δημοσίων Οικονομικών και Διεθνούς Φορολογίας και Εθνικής Φορολογικής Πολιτικής. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα καλύπτουν θέματα που αφορούν δημόσια οικονομικά, οικονομικά της εργασίας και οικονομικά της οικογένειας. Η έρευνα της επικεντρώνεται στην ανάλυση των οικονομικών επιπτώσεων της κρατικής πολιτικής στη συμπεριφορά και ευημερία του ατόμου και του νοικοκυριού και στη μέτρηση της φοροδιαφυγής με βάση την καταναλωτική συμπεριφορά. Η έρευνα της έχει δημοσιευθεί σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, συμπεριλαμβανομένων των *The Economic Journal*, *Journal of Business and Economic Statistics*, *Canadian Journal of Economics*, *Empirical Economics*, *Economics Letters*, *International Tax and Public Finance*, *Journal of Economic Studies*, *The B.E. Journal of Economic Analysis and Policy*.

Παρεμβάσεις του Δρ. Γιώργου Συρίχα

Παρουσίαση του Δείκτη Οικονομικής Αβεβαιότητας (EPU) που πρόσφατα κατασκεύασε το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) στην εκπομπή Show me the Money, ΠΟΛΙΤΗΣ 107.6 FM, 7 Οκτωβρίου 2022.

[SHOW ME THE MONEY 07 - 10 - 2022 ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΥΡΙΧΑΣ by ΠΟΛΙΤΗΣ 107.6 \(soundcloud.com\)](#)

Επιτόκια, Πληθωρισμός, Οικονομικές Προβλέψεις, Τηλεοπτική Συζήτηση στην εκπομπή Καλημέρα και Κάτι του Alpha TV, 4 Οκτωβρίου 2022.

<https://www.alphacyprus.com.cy/shows/informative/alphakalime-ra/webtv/041022>

Νέα του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών και του Τμήματος Οικονομικών

Επιτόκια, Πληθωρισμός, Οικονομικές Προβλέψεις, Τηλεοπτική Συζήτηση στην εκπομπή Μεσημέρι και Sigma TV, 17 Σεπτεμβρίου 2022.

<https://lnkd.in/dQivXHnx>

Προβληματισμός για την πορεία πληθωρισμού, Δηλώσεις στο ΚΥΠΕ/Stockwatch, 5 Αυγούστου 2022.

<https://www.stockwatch.com/el/article/plithorismos/provlimatismos-gia-tin-poreia-plithorismoy>

Ο Φόρος θα τα βλέπει όλα: Πρόσβαση σε όλες τις συναλλαγές, Παρέμβαση στο Κεντρικό Δελτίο Ειδήσεων του Sigma TV, 19 Ιουλίου 2022.

<https://www.sigmalive.com/news/oikonomia/984141/o-foros-tha-ta-vlepei-ola-prosvasi-se-oles-tis-synallages-se-pragmatiko-xrono>

Ακρίβεια, Τιμή Πετρελαίου και Ηλεκτρισμού, Ισοτιμία ευρώ-δολαρίου, Στασιμοπληθωρισμός, Μη εξυπηρετούμενα Δάνεια, Πράσινη Ενέργεια, Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητα, Συζήτηση στην εκπομπή Μεσημέρι και Κάτι του Sigma TV, 14 Ιουλίου 2022.

[George Syrichas on LinkedIn: Συζήτηση με Χρήστο Μιχάλαρο στο Μεσημέρι κ Κάτι εφόλης της ύλης.](#)

Ενεργειακή Κρίση και Πληθωρισμός, Τηλεοπτική Συζήτηση στην Εκπομπή Economy Today του Sigma TV, 30 Απριλίου 2022.

<https://www.youtube.com/watch?v=lyzlyZcSYV8>

SInnoPSis Inaugural Workshop, 26 Σεπτεμβρίου 2022

Την Δευτέρα 26 Σεπτεμβρίου, το ερευνητικό πρόγραμμα ERA Chair in Science and Innovation Policy and Studies (SInnoPSis) πραγματοποίησε την πρώτη του ημερίδα. Στόχος της ημερίδας αυτής ήταν η παρουσίαση της αποστολής του SInnoPsis, το οποίο εστιάζει στη διεπιστημονική συνεργασία. Κύριοι ερευνητικοί τομείς του προγράμματος είναι η μέτα-έρευνα και η εξέταση των παραγόντων που επηρεάζουν τη δυνατότητα επιτυχημένης μετατροπής πολλά υποσχόμενων επιστημονικών ευρημάτων σε εφαρμοσμένες πολιτικές. Στο πλαίσιο της ημερίδας, πραγματοποιήθηκαν παρουσιάσεις από τους συνεργάτες του προγράμματος Fabio Tufano (Καθηγητής Πανεπιστημίου Leicester), Ζαχαρίας Μανιαδής (κάτοχος ερευνητικής έδρας SInnoPsis) και Adrien Fillon (Μεταδιδακτορικός Ερευνητής του SInnoPsis). Στο τέλος της ημερίδας συστήθηκαν στα ακαδημαϊκά μέλη του Πανεπιστημίου όλα τα μέλη της ερευνητικής ομάδας του SInnoPSis.

ΚΕΝΤΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ – ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου είναι ένας ανεξάρτητος, μη κερδοσκοπικός οργανισμός με στόχο την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης στα οικονομικά, κυρίως σε θέματα που ενδιαφέρουν την Κύπρο.

Στην πυραμίδα της διοικητικής ιεραρχίας του ΚΟΕ είναι το Συμβούλιο και το Ακαδημαϊκό Συμβούλιο:

- Το Συμβούλιο απαρτίζεται από μέλη τα οποία προέρχονται τόσο από την ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και εκτός αυτής. Το Συμβούλιο έχει συμβουλευτικό ρόλο και στηρίζει το έργο του ΚΟΕ εντός και εκτός του Πανεπιστημίου.
- Το Ακαδημαϊκό Συμβούλιο απαρτίζεται από τους υπεύθυνους των ερευνητικών προγραμμάτων και μεριμνά για τη διεξαγωγή της έρευνας.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Γιώργος Παντελή, Γενικός Διευθυντής, Υπουργείο Οικονομικών
Έλενα Ανδρέου, Καθηγήτρια, Διευθύντρια ΚΟΕ, Τμήμα Οικονομικών, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Μάριος Κληρίδης, Πρώην Γενικός Διευθυντής, Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα
Μιχάλης Μιχαήλ, Καθηγητής, Τμήμα Οικονομικών, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Γιάννης Τυρκίδης, Ανώτερος Οικονομολόγος, Συγκρότημα Τράπεζας Κύπρου
Γιώργος Κυριάκου, Διευθυντής, Τμήμα Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνών, Κεντρική Τράπεζα Κύπρου

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Έλενα Ανδρέου

Μέλη: Νίκος Θεοδωρόπουλος
Θεοφάνης Μαμουνέας

Σωφρόνης Κληρίδης
Χριστόφορος Πισσαρίδης

Άντρος Κούρτελλος

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Ηλίας Γιαννάκης

Μαρία Ηλιοφώτου-Μένον

Λούης Χριστοφίδης

Θεόδωρος Ζαχαριάδης

Κώστας Χατζηγιάννης

Χρήστος Σάββα

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Βασιλική Μποζάνη, τηλ. 22893662, email: bozani.vasiliki@ucy.ac.cy

Οι απόψεις που εκφράζονται στα άρθρα του ενημερωτικού δελτίου είναι των συγγραφέων μόνο και δεν αντιπροσωπεύουν αναγκαστικά το ΚΟΕ. Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση, από οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο, όλου ή μέρους του ενημερωτικού δελτίου, με αναφορά στο παρόν δελτίο και τους συγγραφείς του άρθρου.

Η 'Οικονομική Έρευνα' κυκλοφορεί δύο φορές ετησίως και είναι διαθέσιμη σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του ΚΟΕ <http://www.ucy.ac.cy/erc/en/publications/newsletter>